

Technische vragen raad- en commissieleden aan het college

Datum indiening : 16 februari 2021
Registratienummer : E202105766

Onderwerp: Uitvoering TONK

Aan het college,

Inleiding

De coronacrisis heeft grote impact op het leven van mensen. Voor veel mensen, bijvoorbeeld getroffen ondernemers, staat bestaanszekerheid onder druk omdat zij hun noodzakelijke kosten niet meer kunnen betalen. VVD Dijk & Waard is dan ook blij dat het (demissionair) kabinet de urgentie ziet om deze mensen te ondersteunen met een Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK). Deze regeling zal (met terugwerkende kracht) gelden van 1 januari 2021 t/m 30 juni 2021. Begin deze maand is Divosa gekomen met een handreiking voor de uitvoering door gemeenten. Hierin is te lezen dat er voor ons als gemeente best veel ruimte is voor maatwerk.

Over de specifieke uitvoering van de regeling heb ik een aantal vragen. Er hebben zich daarnaast bij mij een aantal ondernemers gemeld met vrij specifieke casuïstiek. Ik deel die casuïstiek graag met u, zodat u dit ook mee kunt nemen in de voorbereiding van de uitvoering.

Vragen

1. In de handreiking van Divosa wordt o.a. gesproken over *noodzakelijke kosten* en de ruimte die er is om hier als gemeente zelf te bepalen welke kosten hier wel of niet onder vallen. Een ondernemer heeft mij een casus voorgelegd:

“In de handreiking wordt gesproken over woonkosten zoals huur/hypotheek, nutsvoorzieningen. Maar als ondernemer heb je meer lasten die betaald moeten worden. Zoals bepaalde abonnementen, verzekeringen, voorziening voor arbeidsongeschiktheid en pensioen. Deze kosten zijn noodzakelijk om, op een zeker moment, weer te kunnen werken of om te voorkomen dat in de toekomst er problemen ontstaan (arbeidsongeschiktheid en pensioen).”

a) Vraag: Welke kosten worden in de uitvoering van deze regeling binnen onze gemeente als noodzakelijk geacht?

b) Vraag: Is het noodzakelijk om daar bestaande beleidsregels voor te wijzigen?

2. In het kader van de TONK is de gemeente bevoegd om draagkrachtregels op te stellen. Het college heeft bijvoorbeeld ruimte om inkomensgrenzen vast te stellen.

a) Vraag: Welke regels rondom draagkracht en inkomen worden in de uitvoering van de TONK binnen onze gemeente gehanteerd?

Specifiek over het *direct beschikbaar vermogen* heb ik een casus en een verdiepvingsvraag.

“Wat verstaan wordt onder direct beschikbaar vermogen is niet concreet uitgewerkt. Wel wordt er genoemd dat er een verschil is tussen prive vermogen en vermogen uit de onderneming. In de praktijk is dit niet zo strikt te scheiden van elkaar. Zo kan er binnen het direct beschikbaar prive vermogen geld gereserveerd zijn voor kosten / investeringen die er

aan zitten te komen of waar al contracten voor zijn afgesloten. Ondernemers reserveren bijvoorbeeld prive vermogen voor de inkomstenbelasting over 2020 of hebben geld opzij gezet voor een verbouwing van de woning (waar ook gewerkt wordt). Het kan dan zijn dat en contract al is afgesloten met bijv. een aannemer (en dus is dat geld al gereserveerd)”.

b) Vraag: Op welke manier gaat er in de uitvoering rekening gehouden worden met dit soort situaties? Met andere woorden: is er maatwerk in wat wel en niet als direct beschikbaar vermogen gezien wordt?

Het laatste dat ik zou willen noemen bij deze is geen vraag, maar een gedachte die ik mee zou willen geven in de voorbereiding. De manier waarop we met deze regeling omgaan kan een preventieve werking hebben. Want mensen moeten na de coronacrisis ook weer door. Bij voorkeur zonder schuld bij de belastingdienst, met een oudedagvoorziening en een vangnet bij arbeidsongeschiktheid.

Alvast bedankt voor uw beantwoording.

Veronique Wanst
VVD Dijk & Waard

Antwoord van het college

Inleiding

De coronacrisis heeft grote impact op het leven van mensen. Voor veel mensen, bijvoorbeeld getroffen ondernemers, staat bestaanszekerheid onder druk omdat zij hun noodzakelijke kosten niet meer kunnen betalen. VVD Dijk & Waard is dan ook blij dat het (demissionair) kabinet de urgentie ziet om deze mensen te ondersteunen met een Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK). Deze regeling zal (met terugwerkende kracht) gelden van 1 januari 2021 t/m 20 juni 2021. Begin deze maand is Divosa gekomen met een handreiking voor de uitvoering door gemeenten. Hierin is te lezen dat er voor ons als gemeente best veel ruimte is voor maatwerk.

Over de specifieke uitvoering van de regeling heb ik een aantal vragen. Er hebben zich daarnaast bij mij een aantal ondernemers gemeld met vrij specifieke casuïstiek. Ik deel die casuïstiek graag met u, zodat u dit ook mee kunt nemen in de voorbereiding van de uitvoering.

Vragen

1. In de handreiking van Divosa wordt o.a. gesproken over *noodzakelijke kosten* en de ruimte die er is om hier als gemeente zelf te bepalen welke kosten hier wel of niet onder vallen. Een ondernemer heeft mij een casus voorgelegd:

“In de handreiking wordt gesproken over woonkosten zoals huur/hypotheek , nutsvoorzieningen. Maar als ondernemer heb je meer lasten die betaald moeten worden. Zoals bepaalde abonnementen, verzekeringen, voorziening voor arbeidsongeschiktheid en pensioen. Deze kosten zijn noodzakelijk om, op een zeker moment, weer te kunnen werken of om te voorkomen dat in de toekomst er problemen ontstaan (arbeidsongeschiktheid en pensioen). “

a) Vraag: Welke kosten worden in de uitvoering van deze regeling binnen onze gemeente als noodzakelijk geacht?

De Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) is bedoeld om een terugval in inkomsten als gevolg van de coronacrisis op te vangen. Bij de regeling TONK ligt de focus

op een tegemoetkoming in woonlasten. In gemeente Heerhugowaard betreft dit een tegemoetkoming in de kosten van de hypotheek of huur. Voor de meeste huishoudens is dit namelijk de grootste maandelijkse uitgave.

De uitkering geldt voor alle inwoners die te maken hebben met een inkomensterugval. Ook voor ondernemers waarvoor andere regelingen of uitkeringen, zoals Tozo, onvoldoende uitkomst bieden. De TONK regeling richt zich niet op het ondersteunen van ondernemersactiviteiten.

b) Vraag: Is het noodzakelijk om daar bestaande beleidsregels voor te wijzigen ?

Ja, het college heeft de (tijdelijke) beleidsregels¹ vastgesteld en gehoor gegeven aan de oproep vanuit het Rijk om de regeling ruimhartig toe te passen. Deze beleidsregels gelden van 1 januari 2021 tot 1 juli 2021.

Halte Werk voert de regeling voor onze gemeente uit en heeft inmiddels de benodigde voorbereidingen getroffen.

2. In het kader van de TONK is de gemeente bevoegd om draagkrachtregels op te stellen. Het college heeft bijvoorbeeld ruimte om inkomensgrenzen vast te stellen.

a) Vraag: Welke regels rondom draagkracht en inkomen worden in de uitvoering van de TONK binnen onze gemeente gehanteerd?

Zie de vastgestelde beleidsregels.

Binnen gemeente Heerhugowaard worden rondom draagkracht de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De vermogensgrens van de Participatiewet
- Er wordt alleen gekeken naar het vermogen dat direct te gelde gemaakt kan worden (contant geld en geld op betaal- en spaarrekeningen)
- Er wordt geen rekening gehouden met het vermogen in eigen woning
- Er wordt rekening gehouden met een draagkrachtpercentage van 100%. Als het inkomen hoger is dan de bijstandsnorm dan wordt 100% van dit meer inkomen in mindering gebracht op de tegemoetkoming
- Er wordt geen rekening gehouden met de kostendelersnorm

Binnen de gemeente Heerhugowaard worden rondom het inkomen de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Inkomen uit arbeid
- Inkomen uit een eigen onderneming
- Inkomen uit een uitkering
- Inkomen uit verhuur
- Inkomen vanuit partner en/of kinderalimentatie

Specifiek over het *direct beschikbaar vermogen* heb ik een casus en een verdiepvingsvraag.

“Wat verstaan wordt onder direct beschikbaar vermogen is niet concreet uitgewerkt. Wel wordt er genoemd dat er een verschil is tussen prive vermogen en vermogen uit de onderneming. In de praktijk is dit niet zo strikt te scheiden van elkaar. Zo kan er binnen het direct beschikbaar prive vermogen geld gereserveerd zijn voor kosten / investeringen die er aan zitten te komen of waar al contracten voor zijn afgesloten. Ondernemers reserveren bijvoorbeeld prive vermogen voor de inkomstenbelasting over 2020 of hebben geld opzij gezet voor een verbouwing van de woning (waar ook gewerkt wordt). Het kan dan zijn dat en

¹ Bij21-0130 – Beleidsregels Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten

contract al is afgesloten met bijv. een aannemer (en dus is dat geld al gereserveerd)”.

b) Vraag: Op welke manier gaat er in de uitvoering rekening gehouden worden met dit soort situaties? Met andere woorden: is er maatwerk in wat wel en niet als direct beschikbaar vermogen gezien wordt?

Bij het uitvoeren van de regeling TONK hanteren we de menselijke maat en bieden we maatwerk indien nodig. Halte Werk monitort de aanvragen en kijkt per situatie wat nodig is en wat kan binnen de gestelde beleidsregels.

Mocht uit monitoring van het aantal aanvragen en casuïstiek bespreking blijken dat er bijvoorbeeld een verruiming nodig is van de regels kan dit besproken worden. Het kabinet heeft recent aangegeven het budget voor TONK te verdubbelen², dus dat kan mogelijk wat ruimte bieden.

Het laatste dat ik zou willen noemen bij deze is geen vraag, maar een gedachte die ik mee zou willen geven in de voorbereiding. De manier waarop we met deze regeling omgaan kan een preventieve werking hebben. Want mensen moeten na de coronacrisis ook weer door. Bij voorkeur zonder schuld bij de belastingdienst, met een oudedagvoorziening en een vangnet bij arbeidsongeschiktheid.

² Zie kamerbrief ‘Aanvullingen op economische steun- en herstelpakket coronacrisis’ van 12-03-2021